

Županijsko izvješće: Varaždinska županija

Godina provedbe: 2017

Broj održanih sastanaka: 1

Broj usvojenih programa: 4

Provedeni programi

Sufinanciranje programa u 2017.g: PRAM program (Program jačanja roditeljskih kapaciteta za prevenciju i rano otkrivanje psihičkih problema i ovisnosti kod adolescenata); Projekt prevencije hepatitisa C u Varaždinskoj županiji pod nazivom - Jesam li ja broj 12?; Program zaštite mentalnog zdravlja i primarne prevencije ovisnosti - razvijanje vještina odgajatelja „Otvorite vrata zadovoljstvu putem dobrih odnosa“, te organizaciju edukativnih tribina povodom obilježavanja Mjeseca borbe protiv ovisnosti.

Provedene ostale aktivnosti

- obilježavanje Mjeseca borbe protiv ovisnosti - održan je stručni skup na temu „Interdisciplinarni pristup zaštiti mentalnog zdravlja i prevenciji ovisnosti“ u suorganizaciji sa Udrugom Hrabrost (KLA) – udrugom apstinencijata Varaždinske županije i Referentnim centrom za liječenje ovisnosti KBC-a Sestre Milosrdnice te Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo;
- povodom 20 godišnjice rada Centra za prevenciju ovisnosti Vž. županije pripremljena je prigodna edukativna brošura, te je održano nekoliko emisija na radiju;
- tiskan je i letak za roditelje i djecu „Istine i zablude o marihuani“ od strane ZZJZ.

Usvojeni dokumenti

Izvješće o radu i poslovanju Zavoda za javno zdravstvo Varaždinske županije (Odjela za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti za 2017.g.),

Problemi u radu

-

Oblici suradnje i slika

-koordinacija, radni sastanci s dionicima koji su posredno ili neposredno uključeni u problematiku ovisnosti

Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu

Cilj Akcijskog plana je koordinirano, sustavno i učinkovito suzbijanje zlouporabe droga u Varaždinskoj županiji, primjenom mjera iz nacionalnog Akcijskog plana: smanjivanje zdravstvenih i socijalnih posljedica zlouporabe droga, djelovanjem na smanjenje trendova uporabe droga među djecom i mladima, unaprijeđivanjem mjera zaštite obitelji, osvještavanjem problema ovisnosti i smanjivanjem stigmatizacije ovisnika i članova njihovih obitelji.

Utrošena financijska sredstva za područje suzbijanja ovisnosti (zlouporabe droga)

Iz proračuna županije: 75.000,00

Iz proračuna gradova: 40.000,00

Sveukupno:

Popis ustanova i organizacija koje djeluju u području suzbijanja zlouporabe droga na području županije

Socijalne ustanove: Centri za socijalnu skrb (Varaždin, Ludbreg, Ivanec i Novi Marof); Odgojni dom Pahinsko - Ivanec
Zdravstvene ustanove: OB Varaždin; Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije, Zavod za hitnu medicinu Varaždinske županije; Dom zdravlja Varaždinske županije; SB Varaždinske Toplice, Ljekarna Varaždinske županije

Nevladine organizacije: Crveni križ Varaždinske županije; Zajednica Cenacolo Varaždin; Udruga San Patrignano Split - pruža usluge ovisnicima iz Varaždinske županije

Podatci o broju lije enih ovisnika od strane službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti (SZPO)

Sveukupan broj ovisnika o drogama: 1001

Broj opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 186

Broj novopridošlih opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 3

Broj konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 48

Broj novopridošlih konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 25

Stopa lije enih ovisnika na podru ju županije: 202,2/100.000

Izveš e o suradnji Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti s nadležnim ustanovama (CZSS, DO, županijski uredi, NVO i druge relevantne ustanove) na podru ju županije

Tijekom 2017. godine nastavljena je intenzivna suradnja Zavoda za javno zdravstvo Vž.žup. sa svim nadležnim ustanovama, udrugama i dr.: Policijskom upravom, Probacijskim uredom, Zatvorom, Centrima za socijalnu skrb, Udrugama lije enih alkoholi ara i dr.

Trend zlouporabe droga i vrste droga i ovisnosti koje su se tijekom prethodne godine pojavljivale na razini županije, ocjena trenda zlouporabe droga u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu

Stanje na podru ju Varaždinske županije glede problema ovisnosti o psihoaktivnim drogama je stabilno, odražavaju i stanje na državnoj razini.

U 2017. godini se bilježi manji pad me u ukupno lije enima zbog ovisnosti. Broj incidentnih slu ajeva na razini je prošlih godina. Nema pove anja novih neopijatnih lije enih ovisnika u sustavu, što je rezultat boljeg preventivnog rada represivnog aparata prema konzumentima kanabinoida. Retencija u tretmanu u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu je preko 80% kod opijatskih ovisnika, što je tako er dobar pokazatelj.

Aktualni trendovi zlouporabe ilegalnih droga imaju slijede a obilježja:

- broj onih koji se javljaju na lije enje zbog ovisnosti je približno na razini prethodnih godina
- broj novoprijavljenih na lije enje je na razini prethodne godine na ra un korisnika marihuane /kanbinoida (samo 3 nova opijatna ovisnika)
- trend smanjivanja dobi po etka konzumiranja je zaustavljen tako da prvo eksperimentiranje po inje u dobi od oko 14 godina obi no s marihuanom, uslijedi konzumiranje droga tipa Speed/Ecstasy, nakon ega odre eni postotak prelazi na opijate u dobi oko 19. godine, a pozitivan je trend da prakti no nema maloljetnika koji dolaze zbog opijata
- na lije enje se javlja u 2017. godini u prosjeku 5 puta više muškaraca nego žena
- trend je porasta upu ivanja djece s poreme ajima u ponašanju u savjetovalište za zaštitu mentalnog zdravlje, po modelu indicirane prevencije
- javlja se sve više mladih s poreme ajima raspoloženja i problemima mentalnog zdravlja
- problem predstavljaju sve više "nove droge" koje se prodaju kao legalne u smart-shopovima pod krinkom za ina (spice), ajeva, kupki (bath salt) i sl. a procedura njihovog stavljanja na popis ilegalnih tvari je dugotrajna, što otežava suzbijanje i prevenciju
- rastu i problem predstavlja i zlouporaba lijekova na recept iz skupine anksiolitika /sedativa budu i da su vrlo dostupni na crnom tržištu te "od lana obitelji" kojem su legitimno propisani

Broj i vrsta preventivnih i drugih programa koje je Služba provodila na razini županije i drugi relevantni podaci o stanju i kretanju zlouporabe droga na podru ju županije

1.Program ja anja roditeljskih kapaciteta za rano otkrivanje i prevenciju rizi nih ponašanja i ovisnosti –PRAM (Primjeren roditeljski angažman i monitoring adolescenta u prevenciji ovisnosti), koji se provodi u suradnji s PU Varaždinskom. S obzirom da je kroz niz ranijih godina utvr eno da roditelji prekasno (tek nakon 2-3 godine) saznaju za problem ovisnosti kod svog tinejdžera, program je usmjeren na osposobljavanje roditelja za rano prepoznavanje znakova konzumacije droga, ali i sprje avanje drugih rizi nih ponašanja

2. RADIONICE ZA ŽENE ŽRTVE OBITELJSKOG NASILJA - 2015.g. krenulo se s nizom radionica namijenjenih ženama koje su smještene u Dom za žrtve obiteljskog nasilja. Radionicama prisustvuje do 8 žena po grupi. Odra eno je pet tematskih radionica.

3. PREVENCIJA HEPATITISA I KRVLJU PRENOSIVIH BOLESTI

Intravensko uzimanje droga je rizi no ponašanje s obzirom na krvlju prenosive bolesti i to je naj eš i put infekcije virusom hepatitisa C. Hepatitis C je jedan od vode ih uzroka smrti kod ovisni ke populacije U Hrvatskoj postoji više istraživanja o prevalenciji hepatitisa C u populaciji, odnosno u populaciji no prema posljednjim dostupnim podacima prevalencija hepatitisa C me u ovisnicima je 39%, a hepatitis B infekcije 6,5% što je pokazatelj dobrog funkcioniranja programa smanjenja štete, jedan od takvih (Udruga Help) je u 2013. po eo funkcionirati i na podru ju Varaždinske županije; ZZJZ je s udrugom Help sklopio programsko partnerstvo, a suradnja se kontinuirano provodila i u 2017. godini.

Napomenuto je da se kod utvr enog rizi nog ponašanja testira kapilarna krv na hepatitis B, C i HIV. U 2017. godini odra ena su 62 pojedina na testiranja. Od 234 ukupno lije enih ovisnika kod pet ovisnika dijagnosticiran je hepatitis B. Hepatitis C dijagnosticiran je kod 51 lije enog ovisnika, no 95% dijagnosticiranih je prošlo, ili je u tretmanu lije enja. Do kraja 2017. nije bilo evidentiranih HIV pozitivnih ovisnika.

U 2017. godini 22,2 % lije enih ovisnika, odnosno 52 osobe su imale zdravstvene komplikacije ovisnosti u vidu krvlju prenosivih zaraznih bolesti, od toga je 47 HCV pozitivnih osoba, 5 HBV pozitivnih i niti jedan pozitivan na HIV. U svrhu prevencije, ranijeg otkrivanja oboljelih te privla enja u tretman oboljelih, periodi ki se organizira edukacija ovisnika u zatvoru Varaždin te se obavljaju motivacijski intervjui u svrhu zapo njanja lije enja kod HCV pozitivnih osoba koji ujedno ine i 95% populacije ovisnika koji su stekli krvlju prenosive bolesti. Pacijente se savjetuje o mogu nostima cijepljenja te o na inima prijenosa odnosno zaštite od krvlju prenosivih bolesti, u i ih se odgovornom zdravstvenom ponašanju. Zahvaljuju i tom savjetovanju, u Varaždinskoj županiji održava se niska prevalencija krvlju prenosivih bolesti me u ovisnicima, a time i me u op om populacijom što je od javnozdravstvenog zna aja. Redovito se toksikološki analizira uzorak urina na metabolite poznatih psihoaktivnih droga, do 31.12.2017. odra eno je 913 pojedina na testiranja. Kod utvr enog rizi nog ponašanja i kapilarna krv na hepatitis B, C i HIV, odra eno je 39 pojedina na testiranja. Velika ve ina opijatnih ovisnika kod kojih je dijagnosticiran Hepatitis C ili je prošao lije enje ili je u tretmanu lije enja.

Edukativna predstava o hepatitisu C „Lucijina pri a“

04. prosinca 2017. godine u dvorani pastoralnog centra Varaždinske biskupije u Varaždinu je održana je prigodna predstava za u enike srednjih škola Varaždinske županije pod nazivom "Lucijina pri a". Predstava je osmišljena od strane Udruge Hepatos Rijeka u suradnji s Ri teatrom. Predstava je izrazito edukativnog karaktera koja na duhovit, emotivan i dramati an na in pristupa pitanjima prevencije, putevima prijenosa hepatitisa C, rizi nog i odgovornog spolnog ponašanja, te op enito brizi za vlastito zdravlje i prevenciju prijenosa hepatitisa C me u adolescentskom populacijom. Glavni lik predstave je osamnaestogodišnja adolescentica Lucija koja zbog zdravstvenih poteško a u vidu konstantnog svakodnevnog umora posje uje hepatologa pri emu saznaje da je zaražena virusnim hepatitisom. Daljnja radnja predstave govori o Lucijinom suo avanju s tom injenicom i reakcijama njene okoline.

4. PREVENCIJA ALKOHOLNE OVISNOSTI

U 2017. godini ZZJZ – Odjel za zaštitu mentalnog zdravlja i prevenciju ovisnosti zajedno s KLA –Udrugom apstinenata "Hrabrost" Varaždinske županije organizira edukacije u podru ju prevencije alkoholizma te istoimena udruga sudjeluje u ve ini javnozdravstvenih akcija koje ZZJZ organizira.

Nastavljena je suradnja i s Odjelom za alkoholizam OB Varaždin.

Sveukupno utrošena sredstva za provedbu istraživanja iz prora una županije: 0

Broj kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga na podru ju županije: 139

Broj prekršajnih prijava vezanih uz zlouporabu droga na podru ju županije: 162

Broj zapljena: 215

Vrste zaplijenjenih droga

1. Marihuana liš e - 16401 gr; 2. Marihuana stabljike - 23 komada; 3. LSD - 256 doza; 4. Amfetamin - 87,2 g.; 5. Kokain - 4,9 g., 6. ostali lijekovi s liste droga - 936 komada.